

מחודדים

ת"ר ושינתם שיהיו דברי תורה מחודדים בפ"ך (קידושין 5).

אחינו כל בית ישראל הנתונים בצרה ובשביה העומדים בין בים ובין ביבשה המקום ירחם עליהם וישמעם ויוציאם מצרה לרוחה ומאפילה לאורה ומשעבוד לגאולה השתא בעגלה ובזמן קריב ונאמר אמן:

סיכומי דף היומי
 מערכת: 073-249-0403
 sikumhadaf12@gmail.com

לע"נ
הגה"ח ר' פינחס רוזנבוים זצ"ל
נלב"ע כ"ז ניסן תשע"ז

גליון
358

גליון זה הוקדש

ע"י כולל יום שישי ללימוד תורת האור החיים הקדוש 'אור אליהו' לעילוי נשמת הרה"ח אליהו קרעפל ז"ל בן ברוך הנו"מ מאריא נלב"ע בלי זשי"ק י"ד תמוז תשפ"א

בבא בתרא דף ל"ב. יום שב"ק פרשת פינחס כ"א תמוז תשפ"ד

דין קול פסול לכהונה. שטר אמנה.

דף ל"ב - ע"א

מי שמוחזק שאביו כהן ובא עד אחד ופסול בנו לכהונה - אינו נאמן כלל, שאין ערעור פחות משנים. יצא עליו קול שהוא פסול לכהונה - מוציאים אותו מחזקתו עד שיבדקו הדבר, שמעלה עשו בכהונה לחשוש לקול. אם בא אחר כך עד והעיד שהוא כשר לכהונה - נאמן לבטל הקול ולהחזיר לחזקה.

אם באו עדים ואמרו שהוא בן גרושה וחלוצה ופסלו לכהונה, ואח"כ בא עוד עד אחד והכשיר - לרבי יהודה ורבי אלעזר: אין מחזירים אותו לחזקה, לרשב"ג משום רבי שמעון בן הסגן: מחזירים אותו לחזקת כהונה על פי עדותו של העד אחד שהעיד לפני שפסלו ב' העדים ועל פי העד השני שהעיד לאחר שפסלוהו, ששני עדים הפוסלים אותו הם נגד שני עדים שמכשירים אותו, ומעמידים הכהן בחזקת כהונה שהיה לו קודם.

ביאור מחלוקת התנאים: י"א שחולקים אם חוששים לזלזול הבית דין אם יחזרו בית דין מהפסק לאחר שכבר פסלו כשבאו ב' עדים, שלרבי יהודה ורבי אלעזר חוששים, ולכן אין מצרפים ב' עדיות של העדי אחד להחזיר לחזקה, ולרשב"ג בשם ר"ש בן הסגן אין חוששים לכך ומצרפים עדותם. לרב אשי ורב נחמן גם לרבי יהודה ורבי אלעזר לא חוששים לכך, ומחלוקת תנאים היא אם מצרפים ב' עדיות של שני עדי אחד שלא הגידו ביחד.

דף ל"ב - ע"ב

המחזיק בשדה בלי ג' שני חזקה והראה והודה שהוא שטר אמנה אך טוען שהיה לו שטר כשר ואיבדו, לרבה: נאמן שיש לו מיגו שלא היה הודה והיה מקיים השטר, לרב יוסף: שאני מיגו זו מכל מה לי לשקר שמאמינים לו מה שאומר עכשיו במיגו שהיה יכול לטעון טענה אחרת אבל כאן מאמינים לו מה שהודה עכשיו שהשטר פסול ושוב אין לו שום כח וחזקה על שטר זו, וכן נחלקו במלוה שהוציא שטר על הלוח והודה המלוה שהוא שטר אמנה, וכיון שמחלוקת הוא המוציא מחבירו עליו הראיה, והלכה כרבה בקרקע שבעל השטר נשאר

בחזקת מוחזק בה, והלכה כרב יוסף בכסף שאין המלוה יכול להוציא מהלוה כיון שהוא מוחזק.

ערב שפרע חוב הלוח והחזיר המלוה שטר והלוה פרע לו והערב השאיר השטר בידו ותבע מלוה משום חוב אחר שחייב לו במיגו שלא היה מודה שפרע לו החוב של הערבות, תלוי במחלוקת רבה ורב יוסף, ואם אמר הערב שהחזרתי לך אותם מעות שפרעת לי מפני שלא היו יוצאים בהוצאה ונמצא שאתה עדיין חייב לי על חוב של אותו השטר גם לרב יוסף נאמן הערב.

בבא בתרא דף ל"ג. יום א' פרשת מטות מסעי כ"ב תמוז תשפ"ד

רבה בר שרשום. רב אידי בר אבין. ירד ללקוט פירות דקל של חבירו.

דף ל"ג - ע"א

רבה בר שרשום היה לו קרקע ממושכנת מבעל חובו, והחזיק בה באכילת פירות ג' שנים, ומת הלוח והניח יתומים קטנים, והיה לרבה בר שרשום שטר חוב שחייב אביהם לו עוד חוב, והטמין השטר של החוב הראשון שהוזכר בו שהקרקע ממושכנת בידו, כדי להמשיך לאכול הפירות על חוב השני, במיגו שהיה טוען שקנה השדה מאביהם, שהרי החזיק בה ג' שנים. ועשה כן משום שאם היה מראה השטר שהשדה ממושכנת בידו היה צריך להחזיר הקרקע, ולא היה יכול לגבות מהם החוב השני אלא כשיגדלו, ואז היה צריך להישבע שעדיין לא נפרע חובו, ורצה להרוויח השבועה. ואמר לו אביי שאין לו מיגו, שאינו יכול לטעון לקוח שהרי יצא קול לפני שהחזיק שהקרקע ממושכנת בידו, והוא כמחאה, ומוטל עליו לשמור שטרו.

קרובו של רב אידי בר אבין מת והניח דקל, רב אידי בר אבין אמר שהוא קרוב הראוי ליורשו, ואדם אחר אמר שהוא קרוב יותר, והחזיק בו ואכל פירות, ואח"כ הודה שרב אידי קרוב יותר ממנו, ופסק רב חסדא שהדקל שייך לרב אידי בר אבין, אבל הפירות שאכל אינו חייב להחזיר לרב אידי, שלא נתכוון להודות אלא ליתן לו בתורת מתנה מכאן ולהבא, אך לאביי ורבא צריך להחזיר לו גם הפירות שאכל, כיון שהודה שלא החזיק כד"ן.

לו מיגו נגד העד, וגם אינו יכול להישבע נגד עד כיון שמודה שאכל אלא שטוען אכלתי את שלי - חייב מדין מתוך שאינו יכול להישבע ישלם.

דף ל"ד - ע"ב

ספינה שרבו עליה בני אדם, שכל אחד אמר שהיא שלו, ולא היו מוחזקים בה, ולא היה להם עדים - כל דאלים גבר בין בראיות ובין בכח.

כשהדין הוא כל דאלים גבר, וביקש אחד מהם מבית דין שיתפסו זאת בידם עד שיביא עדים, כדי שלא יתפסנו השני וימכור - **לרב הונא ורב פפא**: שומעים לו, מפני שאין מפסידים לבעלים האמיתיים זכות כל דאלים גבר, שאם לא יביא עדים יוציאו בית דין מתחת ידם ויחזור דין כל דאלים גבר. **לרב יהודה**: אין שומעים לו, משום שאם לא יביא עדים לא יוציאו בית דין מידם להחזיר לדין כל דאלים גבר, שכיון שבא ממון ישראל לידיהם אינם רשאים להפקיר, וממילא אין להם לתפוס לכתחילה, וכן הלכה.

זה אומר של אבותי וזה אומר של אבותי ואחד הביא עדי אבות והשני הביא רק שני חזקה לרב חסדא: יש לו מיגו שהיה יכול לומר שקנה ממנו והחזיק בו ג' שנים, **לאביי ורבא**: הטענה שיש לו חזקת אבות הוא נגד עדים.

טוען שאכל ג' שני חזקה ויש לו עדים שאכל רק ב' שנים לרב נחמן כיון שמחזיר הקרקע צריך לשלם גם הפירות ואם אין עדים שאכל הפירות נאמן במיגו שלא אכל.

לקח כלים כדי ללקוט פירות דקל פלוני שמכר לו לפירות אין בית דין מוחין בו אע"פ שאין לו שטר ועדים שאין אדם חצוף לאכול פירות אילן שאינו שלו, וגם אם יבוא הבעלים אח"כ ויאמר מעולם לא מכרתי לך אין עליו רק שבועת היסת, ודווקא לעניין פירות שאכל כבר אבל אינו יכול לאכול הפירות לאחר שמיחה בו בעלים.

ירד לשדה חבירו ולאחר שאכל פירות ב' שנים בא הבעלים ואמר המוחזק לפירות הורדתיו, נאמן על הפירות שאכל מכח חזקה, שלא חצוף אדם לרדת לנכסי חבירו לאכול פירות ואין לו עליו אלא שבועת היסת.

האוכל פירות חבירו ואין לו ג' שנים אינו נאמן שקנה ממנו השדה מכח חזקה שלא חצוף אדם לרדת לשדה חבירו, משום שמרא קמא טוען אחוי שטרך, אבל על הפירות נאמן שאין הדרך לכתוב שטר.

בבא בתרא דף ל"ד. יום ב' פרשת מטו"מ כ"ג תמוז תשפ"ד

נסכא דרב אבא. כל דאלים גבר.

החוטף חפץ חבירו לפני עד אחד וטוען שחטף שלו - לרבי אבא כיון שיש עד אחד שחטף והעמיד ממון על חזקה שהוא של הנחטף אינו נאמן שהוא שלו במיגו שלא חטף, שהרי העד מחייב שבועה ואילו אמר לא חטפתי היה נשבע להכחיש את העד, וכיון שמודה שחטף ואינו יכול להישבע שלא חטף חייב לשלם מדין מתוך שאינו יכול להישבע משלם.

המוחזק בקרקע וטוען נגד המרא קמא שקנה ממנו, והביא עד אחד שאכל פירות ג' שנים - אינו דומה לעד אחד שמעיד שחטף מחבירו והחוטף טוען חטפתי את שלי שחייב להחזיר משום חיוב מתוך שאינו יכול להישבע משלם - ושאני התם שעד מעיד כנגדו שחטף של חבירו, ואילו יש עמו עוד עד היו מוציאים ממנו החפץ, אבל עד המעיד שאכל ג' שנים הרי הוא מעיד שקרקע של מחזיק, שהרי אכל שני חזקה, ואילו יש עמו עוד עד היו מחזיקים הקרקע בידו נגד מרא קמא. אמנם אם יש עד אחד שאכל פירות ב' שנים, כיון שאין

שטרות שבאו לבית דין. שודא דדיני. גזל רבים.

דף ל"ה - ע"א

שני שטרות שבאו לבית דין, באחת כתוב שראובן נתן השדה ביום פלוני לשמעון ובשטר שני כתוב שנתן ללוי באותו היום, **לרב**: יחלוקו בין שמעון ללוי כיון שהוא ספק ואין אחד מהם מוחזק שנגיד המוציא מחבירו עליו הראיה, **לשמואל**: יתנו הדיינים למי שלבם נוטה שהוא היה קרוב או אוהב של הנותן יותר מהשני שבוודאי לו גמר והקנה.

ספינה או קרקע וכל אחד אומר שלי היא, ולשניהם אין חזקה או עדות - כל דאלים גבר, ולא אומרים יחלוקו או שודא דדייני, כיון שאפשר להתברר לאחר זמן על ידי שיביא אחד מהם עדים, ורק אם אי אפשר להתברר כגון שני שטרות שיצאו על שדה אחת אז הדין יחלוקו [לרב] או שודא דדייני [לשמואל].

המחליף פרה בחמור וכן המוכר שפחה וילדו, ולא ידוע אם ילדו קודם חליפין והולד שייך למוכר, או לאחר חליפין ושייך לקונה - יחלוקו, ואע"פ שאפשר שיתברר לאחר זמן, כיון שיש לכל אחד מהם שייכות לספק, שהרי הפרה והשפחה של שניהם הייתה זה אחר זה.

דף ל"ה - ע"ב

קרקע שכל אחד אומר של אבותי היא, ואין להם עדים וחזקה, ובא שלישי והחזיק בה - **לנהרדעי**: אין מוציאים ממנו, הגם שאינו טוען שהקרקע שלו, שמא לא שייך גם לשני הראשונים, **לרב אשי**: מוציאים ממנו ומעמידים אותה בפני שני ראשונים שיש להם

טענת אבות, ודינם כל דאלים גבר, מיהו אותו השלישי לא נתכפר בכך, כיון שבא לידו בתורת גזילה וצריך להשיב לבעלים.

גזל מרבים, כגון מוכר במידה שאינה ישרה - שאינו יודע למי להשיב, ולא אפשר בתשובה.

אם יש עדים שמרא קמא הגביה סל פירות השדה על כתפיו של מחזיק הטוען שקנה ממנו הקרקע - נאמן המחזיק גם תוך ג' שנים. אך אם המרא קמא טוען שעשה כן מפני שהורידו לשדה באריסות והטעינו הפירות שבחלקו - נאמן כל שהוא תוך ג' שני חזקה, לאחר ג' שני חזקה אינו נאמן, שאחר ג' שנים אין המחזיק נזהר בשטר.

מותר להלוות עשרה מנה ולאכול פירות שדה לווה עשר שנים וחוזר הקרקע ללוה ואינו צריך לשלם החוב, ואע"ג ששווה הפירות כפלים מחוב אין זה ריבית שהוא כמכר לו פירות, ומותר כיון שהוא גם קרוב להפסד ושמא יהיה שנת שידפון ולא יהא פירות.

אריס שיורד לשדה לעבוד ולאכול פירות למחצה לשליש ולרביע, וכן מלוה שיורד לשדה משכון לאכול פירות, מוטל על הבעלים למחות בתוך ג' שנים ולומר דעו לכם שלפירות הורדתיו לכך וכך שנים, והוא מחאה גם כשמודה שיושב בקרקע ואוכל הפירות כדין, ואם לא יערער יכול המחזיק לטעון לאחר ג' שנים ששלו הוא וקנייתה ממרא קמא ונאבד השטר.

בבא בתרא דף ל"ו. יום ד' פרשת מטו"מ
כ"ה תמוז תשפ"ד

דבר שיכול ללכת מעצמו לבית מחזיק אין מי שמוחזק בהם יכול לטעון לקוחה היא בידי בלי עדים וראיה, ואינו דומה לשאר מטלטלים שנאמן לומר לקוח הוא בידו מפני שאינם יכולים ללכת מעצמם.

דיני חזקה. חזקת ג' שנים.

עבדים גדולים שיכולים ללכת אין למחזיק בהם חזקה, אבל לאחר ג' שנים יש להם חזקה שהיא למרא קמא למחות ולא מיחה, ועבדים קטנים כנענים המוטלים בעריסה יש להם חזקה לאלתר.

דיני חזקה. חזקת ג' שנים.

ענינים המסורות לרועה אם הם נמסרים מיד ליד ואינם הולכות מעצמם נאמן המוחזק לומר שהוא שלו, ולכן אם אכלו משדה אחר והחזיק בהם הניזק נאמן לטעון שאכל עד כדי שווי דמי הענינים במיגו שהיה יכול לטעון שהם שלו.

דיני חזקה. חזקת ג' שנים.

דף ל"ו - ע"א
גוי שהחזיק ג' שנים בקרקע שהכל יודעים שהוא של ישראל אינה חזקה, שסתם עכו"ם גזלנים הם וישראל ירא למחות, ואין לו ראייה שהקרקע שלו אלא בשטר.

דף ל"ו - ע"ב
חירשה בראשונה יום אחד ולא זרעה ב' שנים זרעה, או חירשה ב' זרעה אחת, לרב אחא בשם כל גדולי הדור: הוא חזקה שאין אדם רואה שחורשים שדהו ושותק, לרבי ישמעאל ורבי עקיבא [וחכמים]: אינה חזקה, והטעם ששותק משום שנוח לו שיחרוש השדה. בשבילו

ישראל שקנה שדה מעכו"ם שידוע של ישראל, אפילו אכל ג' שני חזקה אין לו דין חזקה שחזקה שאין עמה טענה היא שהרי טוען שהעכו"ם מכרה לו ואינו יודע איך בא לידי עכו"ם, ואם אמר אני יודע בבירור שהעכו"ם קנה ממך משום שקנה לפני או שראיתי השטר מכירה נאמן במיגו שיכול לטעון קניתי ממך.

לרבי ישמעאל הוא ג' חדשים בסוף שנה ראשונה כשנגמר כל התבואה וג' חדשים בתחילת שנה אחרונה וי"ב חדשים באמצע, לרבי עקיבא חודש בשנה ראשונה גם אם לא נגמר כל התבואה אלא שחת וחדש אחד באחרונה וי"ב חדשים באמצע,

הלוקח כלים לקצוץ וללקוט תמרים ואומר שהולך ללקוט פירות דקל פלוני מפני שמכר לו נאמן ומניחים לו ללכת וללקוט, גם אם אין לו עדים ושטר כל זמן שאינו ידוע שהבעלים מוחה, ולא חצוף איש לגזור דקל שאינו שלו.

לחכמים - לדעת רב צריך ג' שנים מיום ליום ועד ג' שנים נזהר אדם בשטר ולא יותר, לחכמים - לדעת שמואל משליקט אותו מין פירות בשדה אחת ג' פעמים זה אחר זה אע"ג שאינם ג' שנים שלימות.

המניח קצת משדה חוץ מגדר שדה ומשליך שם זרע בשביל שיאכלו החיות ולא יכנסו לשדה, ובא אחר והחזיק שם אינה חזקה ומה שלא מיחה משום שהחיות אכלו, ולא החזיק כדרך שבני אדם מחזיקים.

החזיק באחת מג' ואכל בערלה או שביעית וכלאים

מכר ושייר לעצמו.

דף ל"ז - ע"א

החזיק ג' שנים בשלושים אילנות והיו כל עשרה אילנות מפוזרות בשטח בית סאה [סה"כ ג' בית סאה] ואכל כל שנה מעשר אילנות אחרות ג' מכל בית סאה, אם לא נתנו שאר האילנות פירות הרי זו חזקה כיון שאכל כל הפירות של כל בית סאה והוא כאכל כל הפירות של כל השדה [כל בית סאה נחשב כשדה של י' אילנות].

שני לקוחות שלקחו יחד זה קרקע וזה אילנות בתוך הקרקע, לרב זביד: בעל האילנות קנה רק האילנות ואין לו חלק בקרקע ומתי שיבשו האילנות לא יטע אחרים במקומם, **לרב פפא:** בעל האילנות קנה אילנות וגם חלק בקרקע לצורך האילנות.

מכר קרקע ושייר אילנות לעצמו שייר לעצמו גם קרקע שצריך לאילנות ואם יבשו יטע אחרים במקומם, וגם לרבי עקיבא שסובר המוכר בית ויש לו בור שלא מכר הבור מכל מקום צריך המוכר לקנות מהלוקח דרך לבור שהרי מוכר בעין יפה מוכר, הוא רק בור שאין הבור מפריע הקרקע סביב הבור מלזרוע שם ולא יצעק עליו לוקח עוקר הבור לכן לא שייר לעצמו דרך, מה שאין כן אילן שיש לו שורשים המעכב הלוקח בקרקע שלו סביב האילן וחשב המוכר שהלוקח יעכב ולכן שייר לעצמו קרקע שצריך לאילנות.

דף ל"ז - ע"ב

מכר שתי אילנות ושייר קרקע לעצמו, לרבי עקיבא: שמוכר המשייר לעצמו מוכר בעין יפה יש לבעל האילנות זכות בקרקע למקום אילנות ואם ימותו יטע אחרים במקומם, **לרבנן:** שהמוכר משייר לעצמו ומוכר בעין רעה אין לבעל האילנות זכות בקרקע למקום האילנות ואם ימותו לא יטע אחרים במקומם, אבל מכר ג' אילנות לכו"ע יש לו קרקע.

אכל פירות מחמשה עשר אילנות שנטועים יחד בבית סאה, לנהרדעי: אין לו חזקה שסופם לעקור ולפזר הנטיעות ואין זה עיקר גידולם, **לרבא:** הוא חזקה כיון שהדרך לזרוע בתחילה הרבה יחד ואחר כך מפזר ועושה כדרך הוא חזקה.

כרם שיש בין שורה לשורה פחות מד' אמות, לרבי שמעון: אינו כרם והזורע שם אינו לוקה משום כלאים, **לחכמים:** לוקה שרואים השורה שבין שתי השורות כאילו אינה.

מכר יותר מי' אילנות נטועות בבית סאה, לרבי שמעון: אין לו זכות בקרקע ואם ימותו האילנות אינו יכול לנטוע אחרים תחתיהם כמו שסובר לעניין כלאים שאין זה שדה אילן כיון שעומדת לעוקרם, **לחכמים:** קנה קרקע ורואים האמצעים כאילו שאינם.

מחאה שלא בפניו. בורח.

דף ל"ח - ע"א

קנה דקל, לשיטת נהרדעי: קנה כל הקרקע תחתיו עד התהום ואם ייבש הדקל יטע אחר במקומו, **לרבא:** לא קנה רק הדקל עד שייבש.

קנה דקל והחזיק בה ג' שנים וטען שמכר לו גם הקרקע תחתיו והיה לו שטר ואיבדו נאמן שהיה למוכר למחות, ומהניא מחאה כזאת אע"פ שמודה שאכל הפירות כדון, שמצינו שתיקנו חכמים שמלוה אוכל פירות משדה הממושכן לו ולא חששו שיטעון טענת לקוח אחר ג' שנים, מפני שלוה יכול למחות.

משנה. מחאה שלא בפניו, לת"ק במשנה: הוא מחאה שלחברך יש חבר ושמע המחזיק במחאת המרא קמא ויודע ליזהר בשטרו [ועיין בסמוך דף ע"ב בדעת רבי יהודה].

כשיש שעת חירום בין המדינות או שאין שיירות מציוות אם המרא קמא ומחזיק אינם באותו ארץ כגון א' בגליל והשני ביהודה, **לת"ק:** אינה חזקה, כיון שאין המחזיק שומע מחאת המרא קמא ואינו יודע שצריך ליזהר בשטר, וכיון שאין המרא קמא יכול למחות אין המחזיק יכול להחזיק, **לרבי יהודה:** הוא חזקה, כיון שמרא קמא שומע קול חזקת המחזיק מוטל עליו לבוא וימחה בפניו, ולכן אמרו חזקת קרקעות ג' שנים שלעולם אין אדם שותק על המחזיק בקרקע אפילו שעה אחת מכל מקום אם יהיה באספמיא הקול יוצא בשנה ראשונה ועדים ילכו יודיעו לו בשנה שניה והוא ילך שנה ויבוא וימחה.

דף ל"ח - ע"ב

בורח, ללשון א' לרב: אין מחזיקים בנכסים גם בבורח מחמת ממון, שסובר שזה טעם של רבי יהודה במשנה שמחאה שלא בפניו אינה מחאה [ועיין דף ל"ט]. ופסק כרבי יהודה, וכיון שלא היה יכול למחות אין חזקתו חזקה, **ללשון ב' לרב** מחזיקים בנכסי בורח, שסובר כחכמים במשנה שמחאה שלא בפניו הוא מחאה שחברך חבר אית ליה וכשם שנודע לבעל הקרקע שהוא מחזיק בקרקע כך היה לו למחות והמחזיק היה יודע ממחאה, ובורח מחמת שהרג את הנפש כיון שירא למחות פן ידעו מקומו אין מחזיקים בנכסיו.

מיחה בפני ב' חגרים או ב' שמתרחקים מהמדינה שהמחזיק נמצא שם, **לרב:** הוא מחאה אע"ג שהם לא יאמרו לו מ"מ חברך חבר אית ליה, **לשמואל:** אינה חזקה [כיון שמיחה דווקא בפני אלו הרי זה הוכחה שלא רצה שיגלו המחאה, ראשונים].

כל הזכויות שמורות ©

הגליון בחסות:

מאיר כץ 052.712.6278 \ Advice7171@gmail.com